

ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ОПЕРАЦІЙНИМ МЕНЕДЖЕРОМ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто основні аспекти прийняття управлінських рішень операційним менеджером під час воєнного стану. Розкрито основні принципи та стратегії, які допомагають операційному менеджеру реагувати на воєнний стан та приймати виважені рішення. Наведено алгоритм прийняття управлінських рішень операційним менеджером.

Ключові слова: управлінське рішення, менеджер, воєнний час, прийняття рішення, стрес.

Abstract

The main aspects of management decision-making by an operations manager during martial law are considered. Basic principles and strategies are revealed that help the operational manager to respond to a war situation and make informed decisions. The algorithm for making managerial decisions by the operations manager is given.

Key words: management decision, manager, wartime, decision making, stress.

Вступ

Воєнний стан завжди ставить перед країною надзвичайні виклики, вимагаючи рішучих дій та швидких вирішень. У таких умовах керування операціями та ресурсами стає завданням, що потребує надзвичайної дбайливості та обґрунтованості. Операційний менеджер грає ключову роль у процесі прийняття управлінських рішень під час воєнного стану, оскільки від нього залежить ефективність операцій, взятих на себе в надзвичайних економічних умовах воюючої країни.

Воєнний стан є періодом, коли країна зазнає значних тиску та стресу, і, як правило, суспільство та економіка виходять звідти психологічно та матеріально зруйнованими. У таких ситуаціях необхідно приймати рішення швидко та розумно, оскільки це може впливати на життя тисяч і навіть мільйонів громадян. Однак навіть у таких кризових умовах операційний менеджер має виконувати свої обов'язки та забезпечувати, щоб операції і ресурси організації функціонують ефективно.

Важливо підкреслити, що операційний менеджер в цих умовах повинен бути готовим до найрізноманітніших сценаріїв. Він повинен вміти адаптувати стратегії та плани до швидкої зміни ситуації, де надзвичайні обставини можуть диктувати необхідність змін у призначенні ресурсів. При цьому операційний менеджер повинен постійно оцінювати наявні ресурси та вирішувати, як їх оптимально використовувати. Крім того, операційний менеджер повинен бути готовим до співпраці з іншими військовими та цивільними структурами, оскільки воєнний стан вимагає координації та спільної дії великої кількості організацій. Працюючи разом, вони можуть забезпечити більш ефективну реакцію на загрози та максимально використовувати наявні ресурси. Тому прийняття управлінських рішень операційним менеджером під час воєнного стану в Україні набуває все більшої актуальності.

Результати дослідження

Кожна організація визначає певні цілі своєї діяльності. Їх ефективне досягнення можливе лише внаслідок таких управлінських дій, котрі якісно розробляються та послідовно реалізуються в рамках даної організації. Плануючи діяльність організації, менеджери визначають цілі, способи їх реалізації та ресурси, необхідні для їх досягнення. Прийняття управлінських рішень можна розуміти як процес їх розробки та вибору. Управлінське рішення – результат вибору суб'єктом (органом) управління способу дій, спрямованих на розв'язання певної проблеми управління. Основна мета управлінського рішення – забезпечити координуючий вплив на об'єкт (систему) управління для досягнення цілей організації.

Прийняття рішень – складова частина будь-якої управлінської функції, адже рішення – це головний продукт праці менеджера. Тому розуміння природи прийняття управлінських рішень надзвичайно важливе з погляду найкращого уявлення про процес управління в цілому. [1]

Діяльність менеджера під час воєнного стану вимагає вміння передбачити ймовірні ризики, знайти важелі, щоб уникнути їх настання, або мати чіткий стан дій у разі негативного сценарію. Управлінець зобов'язаний сформулювати основні принципи та стратегії, які допомагають операційному менеджеру

реагувати на воєнний стан, ефективно розподіляти ресурси, контролювати процеси та вживати необхідні заходи для забезпечення національної безпеки та економічної стабільності.

Основні принципи та стратегії, які допомагають операційному менеджеру реагувати на воєнний стан, можуть бути різними, але основні принципи включають:

1. Гнучкість та адаптація: Важливо мати гнучкі стратегії та плани, які можуть бути легко адаптовані до змінюючихся обставин під час воєнного стану. Це може включати в себе можливість перерозподілу ресурсів, зміни виробничих процесів та перепланування задач.

2. Ефективне використання ресурсів: Операційний менеджер повинен бути здатний максимально використовувати наявні ресурси, включаючи людські та матеріальні. Це може включати в себе оптимізацію ланцюга постачання, підтримку робочої сили та використання технологій.

3. Стратегічне планування: Розробка стратегій та планів на випадок воєнного стану є ключовою складовою успішної реакції. Операційний менеджер повинен мати чіткий план дій, який враховує можливі сценарії розвитку подій та прогнози.

4. Координація і комунікація: Ефективна комунікація та координація між різними підрозділами та організаціями грають важливу роль у реагуванні на воєнний стан. Забезпечення зв'язку і співпраці між різними групами та органами влади є критичним.

5. Ресурси для прийняття рішень: Використання інформаційних систем, аналітичних інструментів і розвідувальної інформації може значно полегшити прийняття управлінських рішень в умовах воєнного стану.

6. Безпека та захист інформації: Забезпечення безпеки даних і інформації є надзвичайно важливим, оскільки вони можуть бути цілью кібератак і шпигунства в умовах воєнного конфлікту.

7. Підготовка персоналу: Операційний менеджер повинен забезпечити, що персонал має необхідні навички та знання для роботи в умовах воєнного стану.

8. Інтернаціональний аспект: В умовах міжнародних конфліктів важливо враховувати міжнародні норми та закони та співпрацювати з міжнародними партнерами. [2]

Використання сучасних інформаційних систем і аналітичних інструментів дозволяє операційному менеджеру збирати, аналізувати та візуалізувати великі обсяги даних для моніторингу ситуації та прийняття рішень на основі фактичних даних. Використання програмних засобів для моделювання і симуляції дозволяє операційному менеджеру проводити експерименти та аналізувати можливі сценарії розвитку подій без реального втручання.

Необхідними для якісного виконання своїх задач управління є інструменти та технології, які можуть бути використані під час воєнного стану. Це включає в себе використання інформаційних систем, штучного інтелекту, аналізу даних, щоб отримати краще розуміння ситуації та приймати обґрунтовані рішення. Також важливою є підготовка персоналу, яка допомагає забезпечити, що усі члени команди здатні ефективно реагувати на надзвичайні обставини.

Прийняття управлінських рішень це складний процес, який вимагає аналізу і пошуку різних альтернатив. Для прийняття ефективного управлінського рішення операційному менеджеру необхідно дотримуватись певного алгоритму (рис. 1):

1. Визначення проблеми (завдання):

- Встановлення чіткого опису ситуації або завдання, що потребує рішення.
- Визначення цілей та обмежень.

2. Збір і аналіз інформації:

- Збір всіх необхідних даних та інформації, пов'язаних з проблемою або завданням.
- Аналіз інформації та пошук всіх можливих варіантів вирішення проблеми (завдання).

3. Визначення альтернатив:

- Створення списку можливих рішень або варіантів дій.
- Оцінка кожної альтернативи з огляду на їхні переваги і недоліки.

4. Вибір оптимального рішення:

- Використання критеріїв (вартість, час, ризики) для порівняння альтернативних рішень.
- Вибір оптимального варіанту

5. Розробка плану дій:

- Розробка покрокового плану дій для виконання обраного рішення.
- Встановлення чітких кроків, відповідальних осіб, строків та ресурсів.

6. Реалізація рішення:

- Виконання запланованих дій відповідно до плану.
 - Спостереження за виконанням та вирішення проблем, які виникають під час виконання.
7. Моніторинг поточної ситуації:
- Спостереження за результатами впровадження обраного плану дій.
 - Оцінка поточних результатів.
8. Підсумок:
- Проведення остаточного аналізу результатів і висновків.
 - Засвоєння досвіду для вирішення майбутніх проблем (завдань). [3], [4]

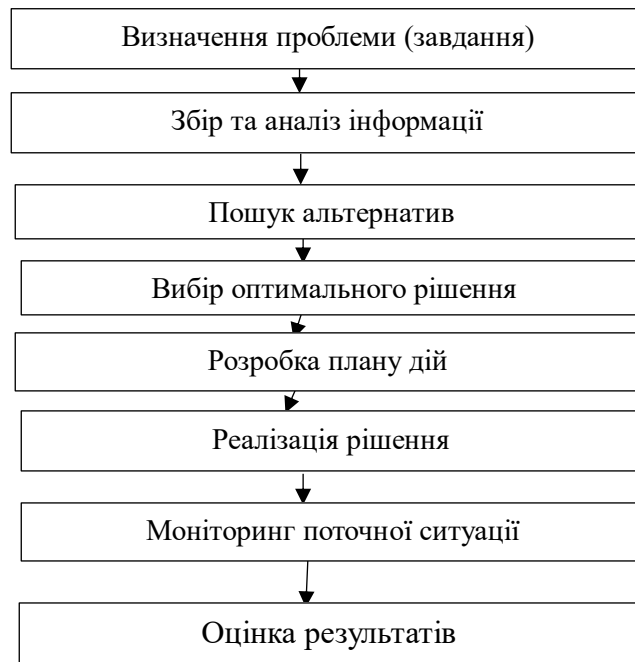

Рисунок 1 – Алгоритм прийняття управлінських рішень операційним менеджером

Цей процес можна адаптувати для конкретних ситуацій та галузей управління, і він допомагає операційним менеджерам систематично підходити до прийняття рішень та зменшувати ризики невдачі.

Висновки

Управління в умовах воєнного стану є вкрай складним завданням, яке вимагає від операційного менеджера надзвичайної гнучкості, ефективності та готовності до прийняття важливих управлінських рішень. Загальні характеристики воєнного стану, такі як економічні втрати, соціальні наслідки та політичні зміни, підкреслюють важливість управління в умовах кризи.

Операційний менеджер в таких обставинах повинен розробляти гнучкі стратегії, використовувати інструменти моніторингу та аналізу, координувати дії різних структур і забезпечувати безпеку та ефективність операцій. Інструменти, які допомагають операційному менеджеру в роботі, включають інформаційні системи, геопросторовий аналіз, моделювання, розвідку та засоби зв'язку.

Управління в умовах воєнного стану є важливим аспектом забезпечення безпеки та стабільності країни. Операційний менеджер відіграє важливу роль у цьому процесі і повинен бути готовим до найвищого ступеня професіоналізму та відповідальності для забезпечення успіху в умовах надзвичайних обставин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Петруня Ю. Є. Прийняття управлінських рішень. Дніпро, 2020
2. Stevenson, W. J. (2018). Operations Management. McGraw-Hill Education.
3. Ухвалення управлінських рішень: алгоритм дій та креативні методи для керівників і вчителів [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/post/uhvalennya-upravlinskih-rishen-algoritm-diy-ta-kreativni-metodi-dlya-kerivnikov-i-vchiteliv>
4. Алгоритм прийняття управлінських рішень [Електронний ресурс] // – Режим доступу: https://stud.com.ua/31870/menedzhment/algoritm_priynuyattu_upravlinskih_rishen

Ратушняк Ольга Георгіївна – к.т.н., доцент кафедри економіка підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: ogratushnyak@gmail.com.

Руденка Дар'я Станіславівна — студентка групи МЗД-20б, факультет менеджменту і інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: dasharudenska2003@gmail.com

Olga Georgievna Ratushnyak - Ph.D., Associate Professor of the Department of Enterprise Economics and Production Management of the Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ogratushnyak@gmail.com

Rudenska Daria Stanislavivna — student of MZD-20b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: dasharudenska2003@gmail.com